

metrostation), een centrum van de gayscene, dingen kleine winkeltjes en gezellige cafés, tavernes en restaurants naar de gunsten van de klant.

In de wijk **Huertas** woonden in de Spaanse Gouden Eeuw de grote dichters. De **Plaza de Santa Ana** (► E 6) met zijn *cervecerías* dient hier als een ontmoetingspunt. De wijk rond de **Plaza de Lavapiés** (► E 7) is tegenwoordig een migrantenwijk. Aziaten, Marokkanen, Afrikanen en Latino's vormen hier een multiculturele wereld. Aan de rand van de wijk is op zondag de **Rastro** (vlooiemarkt, zie blz. 68).

Salamanca ► G-J 1-4

Vanaf het begin van de 20e eeuw trokken de meer welgestelde Madrilenen naar de nieuwere wijken van Madrid. Vooral de wijk Salamanca – met de elegante, uit meerdere verdiepingen bestaande herenhuizen – is kenmerkend voor het Madrid van rond 1900 en

weerspiegelt de verfijnde woonwensen van de adel en de bourgeoisie. De **Calle de Serrano** staat bekend als de 'Mila de Oro' vanwege de opvallende aanwezigheid van haute couture en Spaanse modeontwerpers (zie blz. 57).

Kunstboulevard en Castellana

De **Paseo del Prado** (► E 5-7) met het Prado- en Thyssenmuseum en het Centro de Arte Reina Sofía doet zijn reputatie als kunstboulevard eer aan. Er is vrijwel geen andere stad in Europa die een vergelijkbare concentratie van kunst biedt op zo'n klein oppervlak. Wie zich eerder voor moderne architectuur interesseert dan voor kunst volgt de twaalfbaans **Castellana** (► ten noorden van F/G 1) verder in noordelijke richting naar de Plaza de Castilla en de Cuatro Torres Business Area (CTBA). De torens van dit nieuwste hoogbouwcomplex zijn zichtbaar vanuit het vliegtuig wanneer u aankomt.

Het Edificio Metrópolis is een herkenbaar punt op de hoek van de Calle de Alcalá en de Gran Vía

Tegenpolen trekken elkaar aan – de verbinding tussen het oude stadsziekenhuis en de verrassende moderne aanbouw van Jean Nouvel lijkt zelf een kunstwerk

van het kunstcentrum. De in Malaga geboren kunstenaar maakte de *Guernica* als opdrachtwerk voor het Spaanse paviljoen op de Parijse Wereldtentoonstelling van 1937. Picasso noemt dit 3,49 bij 7,76 m grote doek zijn enige bewust politieke werk. Het ontstond naar aanleiding van de bittere gevechten tijdens de Burgeroorlog in Spanje en het bombardement op de kleine Baskische stad Guernica, die door het Duitse Condorlegioen op 26 april 1937 in de as werd gelegd – een actie ter ondersteuning van de latere dictator Francisco Franco, die als overwinnaar uit de Burgeroorlog tevoorschijn kwam. Het doek laat in zwart, grijs en wit een voorstelling zien van de somberheid en de wreedheid van de oorlog. Met filmfragmenten, affiches, foto's en kunstwerken scheppen de rondomliggende zalen een kader voor de periode van de Burgeroorlog. Hier vindt u beelden van Julio González en Alberto Sánchez.

Kunst uit de naoorlogse periode

Op de 4e verdieping vindt u schilderijen en objecten die tonen hoe de kunst zich na de Spaanse Burgeroorlog en vooral na de Tweede Wereldoorlog ontwikkelde. U vindt hier een grote verscheidenheid aan recent werk op het gebied van schilderkunst, beeldhouwkunst, fotografie en film, uit Spanje en uit de rest van de wereld. Verder omvat het programma anti-Franco-affiches

Overigens: film liefhebbers kunnen in het museum enkele vroege films van Luis Buñuel bekijken, waaronder *Un chien andalou*. Het draaiboek voor deze film hebben Dalí en Buñuel samen geschreven en wel in twee weken. *Las Hurdes: Tierra Sin Pan* (Land zonder brood) draait op de *Guernica*-afdeling en laat op aangrijpende wijze de armoede op het Spaanse platteland aan het begin van de Burgeroorlog zien.

9 Een tuin voor iedereen – El Retiro

Kaart: ► G/H 5-7, Oriëntatiekaartje: blz. 56

Vervoer: Metro L 1 Atocha, Atocha-Renfe, L 2 Retiro, L 9 Ibiza

Wat u hier kunt verwachten? Een zeer goed onderhouden park waar vroeger de Spaanse koningen zich amuseerden. Een relaxte sfeer, met in de winter een aangenaam zonnetje en in de zomer schaduwrijke plekjes. Highlife en entertainment: jongleurs, muzikanten, handlezers, masseurs, wandelaars, verliefde stelletjes, joggers en baasjes met hun hond...

Sinds de koninklijke tuin El Retiro (*retirar*, zich terugtrekken) een openbaar park is geworden, kan de hele stad zich hier komen ontspannen. Madrids stadspark speelt in het stedelijke leven een belangrijke rol. Het wordt beschouwd als een soort gemeenschappelijke tuin. Het is een aanrader om, op zijn minst één keer, langs de hoofdlaan, de Paseo del Salón Estanque, te wandelen en over het meer uit te kijken.

Met zijn 120 ha groen maakt het Retiro het leven in de stad een stuk aangenamer. Van 1631 tot 1635 had Filips IV op het terrein de zomerresidentie Palacio del Buen Retiro laten aanleggen, die begin 19e eeuw grotendeels werd verwoest tijdens de Onafhankelijkheidsoorlog. Nadat in 1873 de Eerste Spaanse Republiek was uitgeroepen, werd het terrein opengesteld voor publiek.

Rond het meer

Het centrum van het park is het kunstmatige meer, het **Estanque 1**, dat voor vaartochtjes wordt gebruikt. De zonnebril dragende bezoekers van de *kioskos* kijken, nippend aan een *granizado* of een *café con leche*, naar de rondroeiende stelletjes en gezinnen. Een populaire plek om van de zon te genieten zijn de granieten banken in de zuilengalerij rond het **monument voor Alfons XII 2** en de trap aan zijn

Museale omgeving, jong publiek – de Taberna Ángel Sierra aan de Plaza de Chueca

30. Al bijna een klassieker van de Madrileense nachten, in de buurt van de rivier de Manzanares in een nieuwe voetgangersvriendelijke omgeving. Liveconcerten, muziek en dans in alle moderne stijlen, verschillende bars en diverse sferen.

Flamenco

Tablao in oude stijl – Café de Chinitas: ■ kaart 2, C 5, Torija 7, tel. 915 59 51 35, www.chinitas.com, metro: L 2 Santo Domingo, ma.-za. 20-24 uur, flamenco live om 20 en 22.30 uur, toegang inclusief drankje € 35. Dit restaurant met flamencoshows staat in de traditie van de authentieke *tablaos* uit de 19e eeuw.

Trefpunt van de jonge gitanoscene – Cardamomo: ■ kaart 2, E 6, Echegaray 15, reserveren tel. 913 69 07 57, www.cardamomo.es, metro: L 2 Sevilla,

dag. 20/21-3/3.30, aanvang concerten 21/22 uur, toegang € 39 inclusief drankje. Deze smalle kroeg met een lange bar en een klein podium aan het eind is een trefpunt van de jonge flamencoscene. Aangename en ontspannen sfeer, zie ook blz. 64.

Een flamenconacht in Madrid – Casa Patas: ■ kaart 2, E 6, zie blz. 63.

De klassieker – Corral de la Morería: ■ kaart 2, C 6, Morería 17, tel. 913 65 84 46, www.corraldelamoreria.com, metro: L 5 La Latina, dag. 20.30-2, show om 20.30 en 22.30 uur, showtoegang € 50 inclusief drankje. In deze klassieke *tablao* bij het viaduct in de wijk Las Vistillas worden al sinds 1956 flamencovoorstellingen gegeven.

In de stijl van een café chantant – Las Carboneras: ■ kaart 2, C 6, Plaza del